

СЕКЦІЯ 3.

ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ - ДжЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ, АНАЛІЗУ ТА СТАТИСТИКИ

Безверхий К.В.,

к.е.н.,

докторант кафедри обліку і оподаткування

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ПРИНЦИП ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ І ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЯ В ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТНОСТІ НА ПРАКТИЦІ

Розглядаючи принцип взаємодії із зацікавленими сторонами, варто наголосити, що в <IRF> [1] відсутні настанови щодо ефективної взаємодії із зацікавленими сторонами. Тому, для цього пропонується користуватися Стандартом взаємодії із зацікавленими сторонами AA 1000 SES (Stakeholder Engagement Standard) [2]. Характеристика принципів взаємодії із зацікавленими сторонами наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Характеристика принципів взаємодії із зацікавленими сторонами згідно з Стандартом взаємодії із зацікавленими сторонами AA 1000 SES (Stakeholder Engagement Standard)

№ з/п	Найменування принципу	Характеристика
1	Суттєвість	Організація повинна знати, які її зацікавлені сторони, а також які її інтереси та які інтереси зацікавлених сторін для неї є істотні (значимі)
2	Повнота	Організації потрібно розуміти побоювання зацікавлених сторін, а саме розуміти їх погляди, потреби та очікувані результати діяльності, а також їх думки щодо значимих для них питань
3	Реагування	Організація повинна послідовно реагувати на суттєві питання, що стоять перед заінтересованими зацікавленими сторонами і самої організацією

Джерело: Складено автором на основі [2]

Дотримання вищевказаних принципів взаємодії із зацікавленими сторонами уможливить враховувати їх інтереси при складанні інтегрованої

звітності, а також забезпечить зворотній зв'язок між менеджментом підприємства і зовнішніми та внутрішніми користувачам такої звітності.

Пропонується розглянути, як інтегровані звіти українських підприємств, що складають звітність за <IRF> [1] інформують про взаємодію із зацікавленими сторонами.

В інтегрованому звіті НАК «НАФТОГАЗ Україна» за 2016 рік [3] відсутній розділ щодо розкриття принципу взаємодії із зацікавленими сторонами, проте в таблиці показників звітності GRI, код показника G4-24, G4-25 є посилання на річний звіт НАК «НАФТОГАЗ Україна» за 2015 рік [4], Кодекс корпоративної етики [5] та порядок взаємодії із зацікавленими сторонами [6].

Основні принципи взаємодії із зацікавленими сторонами, які відображені у звітності НАК «НАФТОГАЗ Україна» за 2015 р. [4, с. 158] та порядку взаємодії із зацікавленими сторонами [6, с. 2]:

1. Чесність, відкритість, нульова толерантність до корупції.
2. Дотримання законодавства України при проведенні робіт та забезпеченні комунікацій.
3. Достовірність інформації.
4. Відкриття комунікацій із зацікавленими сторонами на початковій стадії проекту, до його затвердження.
5. Надання інформації в зручний для зацікавлених сторін спосіб.
6. Використання найбільш зручних для зацікавлених сторін майданчиків, форм та способів розміщення інформації.
7. Відсутність будь-якої упередженості та дискримінації щодо зацікавлених сторін, незалежно від віку, статі, віросповідання, культурних традицій.
8. Забезпечення та підтримка двостороннього діалогу та зворотного зв'язку.

Вищезазначених принципів взаємодії із зацікавленими сторонами в НАК «НАФТОГАЗ Україна» використовується набагато більше, ніж це перебачено Стандартом взаємодії із зацікавленими сторонами AA 1000 SES [2], проте відсутні такі принципи як суттєвість і повнота. Враховуючи вищевикладене пропонується принципи взаємодії із зацікавленими сторонами наводити окремо в основній частині інтегрованого звіту і розкривати їх в елементі «Основні принципи підготовки та презентації».

Перелік зацікавлених осіб НАК «НАФТОГАЗ Україна» та порядок взаємодії між ними наведено в табл. 2.

Карта зацікавлених сторін НАК «НАФТОГАЗ Україна»

№ з/п	Зацікавлені сторони	Сфера інтересів/ зацікавленості	Форми взаємодії	Інструменти взаємодії
1	2	3	4	5
	Акціонери та інвестори	1) сталий розвиток Компанії; 2) прибуткова діяльність; 3) покращення показників роботи; 4) прозорість діяльності та звітності; 5) позитивний імідж Компанії	1) регулярне інформування; 2) діалог	1) річний звіт; 2) фінансові звіти; 3) перевірки; 4) переговори; 5) консультації
2	Співробітники	1) позитивний імідж Компанії; 2) сталий розвиток Компанії; 3) покращення умов праці; 4) особистий розвиток; 5) соціальні гарантії та пільги;	1) діалог; 2) регулярне інформування; 3) виявлення думок та інтересів	1) колективний договір; 2) кодекс корпоративної етики; 3) громадська приймальня; 4) корпоративний сайт; 5) електронні мережі; 6) листування/ відповіді на запити; 7) опитування / анкетування; 8) навчання
3	Профспілки	1) виконання колективного договору; 2) захист інтересів членів профспілки	1) діалог; 2) регулярне інформування; 3) спільна діяльність	1) колективний договір; 2) конференції профспілок; 3) комісія з трудових спорів; 4) комісія з трудових питань; 5) акції

1	2	3	4	5
4	Органи державної влади	<ul style="list-style-type: none"> 1) сталий розвиток галузі та країни; 2) дотримання норм законодавства; 3) погодження проектів 	<ul style="list-style-type: none"> 1) регулярне інформування; 2) діалог; 3) спільна діяльність; 4) участь у заходах, організованих зацікавленими сторонами 	<ul style="list-style-type: none"> 1) наглядова рада Компанії; 2) зустрічі; 3) наради; 4) конференції; 5) звіти; 6) листування
5	Контролюючі органи	<ul style="list-style-type: none"> 1) дотримання вимог законодавства; 2) моніторинг діяльності; 3) дозволи та погодження 	<ul style="list-style-type: none"> 1) регулярне інформування 	<ul style="list-style-type: none"> 1) перевірки; 2) звіти; 3) листування
6	Органи місцевого самоврядування	<ul style="list-style-type: none"> 1) реалізація соціальних програм; 2) забезпечення робочих місць; 3) забезпечення енергоресурсами; 4) тарифи на енергоносії; 5) питання землевідведення; 6) пом'якшення впливу діяльності Компанії на навколишнє середовище 	<ul style="list-style-type: none"> 1) регулярне інформування; 2) діалог; 3) спільна діяльність 	<ul style="list-style-type: none"> 1) листування; 2) проекти; 3) акції
7	Засоби масової інформації	<ul style="list-style-type: none"> 1) прозорість діяльності; 2) відкритість та доступність інформації; 3) взаємовідносини з органами державної влади, органами самоврядування та громадськістю 	<ul style="list-style-type: none"> 1) регулярне інформування; 2) діалог 	<ul style="list-style-type: none"> 1) прес-релізи; 2) прес-конференції; 3) інтерв'ю; 4) розсилки новин; 5) звіти

1	2	3	4	5
8	Фінансово-кредитні установи	1) виконання договірних зобов'язань; 2) повернення кредитів	1) діалог; 2) спільна діяльність	1) переговори; 2) договори; 3) меморандуми; 4) фінансові операції
9	Організації-партнери	1) взаємовигідна співпраця; 2) виконання зобов'язань; 3) позитивний імідж компанії	1) діалог; 2) спільна діяльність	1) корпоративний сайт; 2) фінансові звіти; 3) ділові зустрічі; 4) переговори; 5) консультації; 6) проекти; 7) акції
10	Підрядники, постачальники	1) виконання зобов'язань; 2) своєчасність та надійність поставок; 3) якість продукції (послуг)	1) діалог; 2) вивчення думок та інтересів	1) тендерні процедури; 2) договори; 3) акти приймання-здачі робіт та послуг; 4) опитування; 5) листування
11	Споживачі	1) якісні та безпечні товари та послуги; 2) забезпечення енергоресурсами; 3) стале теплопостачання; 4) тарифи на енергоносії	1) діалог; 2) вивчення думок та інтересів; 3) участь у заходах, організованих зацікавленими сторонами	1) Корпоративний сайт; 2) конференції; 3) зустрічі; 4) опитування / анкетування; 5) форуми; 6) виставки; 7) публікації в ЗМІ; 8) рекламні акції
12	Місцеві громади, громадські і благодійні організації	1) пом'якшення впливу продукції і послуг на навколишнє середовище; 2) партнерство для реалізації спільних проектів	1) регулярне інформування; 2) діалог; 3) участь у заходах, організованих зацікавленими сторонами	1) консультації; 2) громадські слухання; 3) наради; 4) круглі столи; 5) акції; 6) соціальні та благодійні програми

1	2	3	4	5
13	Науково-освітні заклади	1) сталий науково-технічний розвиток; 2) підвищення рівня освіти	1) діалог; 2) спільна діяльність; 3) участь у заходах, організованих зацікавленими сторонами	1) меморандуми; 2) договори; 3) проекти; 4) науково-дослідні роботи; 5) конференції; 6) круглі столи; 7) семінари; 8) виставки; 9) курси підвищення кваліфікації; 10) навчання

Джерело: Складено автором на основі [4, с. 159-160]

Як видно з табл. 2 в карті зацікавлених сторін в розрізі груп зацікавлених сторін наведено сферу інтересів, форми та інструменти взаємодії.

Інструменти взаємодії із зацікавленими сторонами наступні: 1) річний звіт; 2) фінансові звіти; 3) перевірки; 4) переговори; 5) консультації; 6) колективний договір; 7) кодекс корпоративної етики; 8) громадська приймальня; 9) корпоративний сайт; 10) електронні мережі; 11) листування/ відповіді на запити; 12) опитування / анкетування; 13) навчання; 14) конференції профспілок; 15) комісія з трудових спорів; 16) комісія з трудових питань; 17) акції; 18) наглядова рада Компанії; 19) зустрічі; 20) наради; 21) перевірки; 22) проекти; 23) акції; 24) прес-релізи; 25) інтерв'ю; розсилки новин; 26) круглі столи; 27) меморандуми; 28) договори; 29) науково-дослідні роботи; 30) курси підвищення кваліфікації; 31) засоби масової інформації.

Мета проведення комунікації із зацікавленими сторонами – запровадження нових форм взаємодії, що забезпечать розвиток фінансового, промислового, природнього, інтелектуального, людського, соціального капіталів на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. The International <IR> Framework [Electronic resource]. – Mode of access: <https://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>.

2. AA1000 Stakeholder Engagement Standard [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.accountability.org/standards/>

3. Перші паростки: річний звіт за 2016 рік НАК «НАФТОГАЗ Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual_report_ukr_170608.pdf.

4. Наводимо лад: річний звіт за 2015 рік НАК «НАФТОГАЗ Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Naftogaz-Annual-report-2015.pdf>.

5. Кодекс корпоративної етики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.naftogaz.com/files/HR/Naftogaz-Code-Ethics.pdf>.

6. Порядок взаємодії із зацікавленими сторонами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naftogaz.com/files/official_documents/Procedure_for_Interaction_with_Stakeholders_UA.pdf.

Бурлан С.А.,

к.е.н., доцент, професор кафедри обліку та аудиту,
Чорноморський національний університет ім. П. Могили.

Каткова Н.В.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і економічного аналізу,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

ЗВІТНІСТЬ В РЕАЛЬНОМУ ЧАСІ : ПЕРЕВАГИ ТА ПРОБЛЕМИ

Інформація завжди була життєвою основою процесу управління. Глобальна конкуренція змушує підприємства використовувати точну і своєчасну інформацію, яка дозволяє керівництву миттєво реагувати на зміни в своєму бізнесі. Підприємства вступають в нову еру економіки в реальному часі, яка характеризується істотним прискоренням процесів вимірювання бізнесу, оцінки та прийняття рішень. У сьогоднішньому бізнес-середовищі швидкість, гнучкість і чуйність інформації дають компаніям конкурентну перевагу.

Завдяки сучасним технологіям, таким як «великі дані», і більш широкому поширенню аналітики інформація може бути зібрана, доступна і проаналізована з надзвичайно високою швидкістю. Для управлінського персоналу суб'єктів господарювання дані «в реальному часі» зараз близькі до реальності.

Однак для зовнішніх зацікавлених сторін, і інвесторів зокрема, цикл звітності залишається епізодичним і визначається щоквартальними і річними звітами. Проте, швидкі зміни на ринку і в суспільстві призвели до того, що ця періодична звітність стала швидко застарівати. Багато інвесторів вважають, що з кінця фінансового року і публікації його результатів спостерігається надмірний часовий інтервал. У деяких випадках річна фінансова звітність не оприлюднюється протягом майже 90 днів, і на той час дані вважаються занадто історичними, щоб бути корисними.